International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ПСИХОЛОГА

Етичний кодекс розроблено відповідно до специфіки діяльності Міжнародної асоціації психосоматики та тілесної терапії (МАПТТ)

2026

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ВСТУП

Міжнародна асоціація психосоматики та тілесної терапії (МАПТТ) об'єднує психологів, психотерапевтів, тілесних терапевтів, лікарів та інших фахівців, які у своїй практиці працюють з психосоматичними процесами, тілом і тілесним досвідом людини — незалежно від конкретного напрямку чи методу, яким володіє фахівець. Метою Асоціації є розвиток, підтримка і поширення науково обґрунтованих підходів до психотерапевтичної та консультативної допомоги, а також забезпечення високих професійних і етичних стандартів діяльності її членів.

Кодекс є обов'язковим для всіх членів МАПТТ, тренерів, супервізорів, учасників навчальних програм та інших осіб, які практикують у межах Асоціації, незалежно від конкретного напрямку чи методу психосоматичної або тілесної терапії, яким вони володіють.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ЧАСТИНА І. МЕТА І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ МАПТТ

1.1 Мета Кодексу

– захист клієнта (пацієнта) від неетичного використання психотерапії, психологічного консультування чи тілесно-орієнтованих практик;
– захист фахівця від необґрунтованих посягань на його професійну честь, гідність і права;
– встановлення єдиних стандартів професійної поведінки для членів МАПТТ;
– визначення механізму розгляду спірних та конфліктних ситуацій.

1.2 Сфера застосування

Кодекс поширюється на всіх членів МАПТТ, а також на тренерів, супервізорів, кандидатів у члени, учасників навчальних програм, дослідників і допоміжний персонал, залучених до діяльності Асоціації.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ЧАСТИНА II. БАЗОВІ ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ

2.1 Повага

Фахівець поважає гідність, автономію та право на самовизначення кожної людини, з якою взаємодіє у професійній діяльності, незалежно від віку, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, раси, етнічного походження, релігійних чи політичних переконань, соціального статусу, стану здоров'я чи фізичних можливостей.

2.2 Компетентність

Фахівець практикує лише в межах своєї кваліфікації, освіти і сертифікації, постійно підвищує професійний рівень, стежить за розвитком наукових знань у галузі психосоматики й тілесної терапії та відкритий до супервізії і зворотного зв'язку від колег.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

2.3 Відповідальність

Фахівець усвідомлює свою професійну й суспільну відповідальність, дбає про благополуччя клієнта, уникає завдання шкоди та вживає заходів для запобігання можливим негативним наслідкам своєї діяльності.

2.4 Доброчесність

Фахівець чесний і прозорий у професійних стосунках, не вводить клієнтів, колег і громадськість в оману щодо своєї кваліфікації, методів роботи чи результатів терапії, уникає конфлікту інтересів.

2.5 Специфіка тілесно-орієнтованої практики

З огляду на роботу з тілом, тілесними відчуттями і проявами клієнта, фахівці МАПТТ дотримуються підвищеної обачності: будь-який тілесний контакт застосовується лише за прямою, поновлюваною згодою клієнта, у чітко професійній формі, без сексуального підтексту, з попереднім поясненням клієнту сенсу й мети техніки до її застосування.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ЧАСТИНА III. ЕТИЧНІ НОРМИ ТА ПРАВИЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ці норми та правила деталізують застосування принципів Частини II у конкретних сферах практики: роботі з клієнтами, тілом, навчанні, супервізії, дослідженнях та у стосунках всередині професійної спільноти МАПТТ.

Розділ 1. Професія та професійний статус

– психотерапія, психологічне консультування та тілесно-орієнтована терапія є окремими професійними напрямками з власним теоретичним і науковим обґрунтуванням;
– вступаючи у професійні стосунки, фахівець зобов'язаний чітко заявляти про свій професійний статус, освіту, кваліфікацію та метод (методи), якими він володіє, відповідно до документів, що це підтверджують;
– фахівець поважає інші напрямки, школи й методи психотерапії та консультування, а також освіту і досвід колег.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 2. Компетентність і підвищення кваліфікації

– фахівець постійно підвищує кваліфікацію, бере участь у супервізіях і навчальних заходах МАПТТ;
– якщо запит клієнта виходить за межі компетенції фахівця, він перенаправляє клієнта до іншого фахівця (зокрема суміжної спеціальності — лікаря, психіатра) або звертається за супервізією;
– фахівець відповідає за надійність методів і технік, які застосовує, зокрема за валідність опитувальників чи інструментів психодіагностики;
– фахівець відстежує ознаки власного професійного виснаження і вживає заходів для збереження якості своєї роботи — особиста терапія, супервізія, обмеження навантаження.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 3. Інформована згода

Перед початком роботи фахівець ознайомлює клієнта з:
– методом (методами), який буде застосовано, та його теоретичними засадами;
– орієнтовним обсягом і тривалістю роботи;
– умовами оплати (за наявності);
– межами конфіденційності;
– правом клієнта відмовитися від терапевта, методу чи терапії загалом у будь-який момент;
– процедурою подання скарг.

У роботі з неповнолітніми або особами, які не можуть надати згоду самостійно, згода отримується від законних представників, з урахуванням, за можливості, думки самої дитини чи особи. Якщо робота передбачає тілесний контакт чи тілесно-орієнтовані вправи, фахівець отримує окрему, зрозумілу клієнту згоду на це до початку відповідної техніки.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 4. Конфіденційність

Фахівець дотримується конфіденційності щодо всієї інформації, отриманої в процесі консультування, терапії й супервізії, відповідно до права особи не надавати про себе інформацію.

Конфіденційність може бути обмежена у випадках, передбачених законодавством: загроза життю чи здоров'ю клієнта або третіх осіб, обов'язок повідомлення про випадки домашнього насильства чи насильства щодо дітей, вимога суду чи інших уповноважених органів.

Аудіо- та відеозапис консультацій, а також використання матеріалів роботи з клієнтом у навчальних чи наукових цілях допускається лише за письмовою згодою клієнта і за умови повної анонімізації.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 5. Специфіка тілесно-орієнтованої роботи

– фахівець застосовує тілесно-орієнтовані техніки пропорційно готовності й стану клієнта, а не власній програмі чи бажанню продемонструвати результат;
– будь-який тілесний контакт відбувається у ясно визначеній професійній формі; фахівець постійно перевіряє поточну згоду клієнта, а не спирається на згоду, надану раніше;
– фахівець володіє навичками стабілізації клієнта і завершує сесію лише за умови, що клієнт перебуває у стабільному, ресурсному стані;
– фахівець усвідомлює ризик ретравматизації при роботі з тілесними й глибинними психічними процесами і обирає інтервенції, що мінімізують цей ризик, за потреби звертаючись за супервізією.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 6. Терапевтичні стосунки

6.1 Встановлення і підтримання меж

Фахівець відповідає за встановлення і дотримання професійних меж: саморозкриття, тривалість і місце сесій, тілесний контакт, подарунки, контакти поза сесіями, спілкування в соціальних мережах.

6.2 Уникнення експлуатації клієнта

Фахівець усвідомлює дисбаланс влади в стосунках «терапевт – клієнт», який особливо виражений у методі, що працює з ранніми, довербальними рівнями психіки, і утримується від будь-якої форми експлуатації — емоційної, фінансової, сексуальної, інформаційної.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

6.3 Множинні стосунки

Фахівець уникає паралельних сімейних, ділових чи дружніх стосунків із клієнтом. Якщо уникнути їх неможливо, фахівець прозоро обговорює це з клієнтом, встановлює чіткі межі та за потреби звертається за супервізією.

6.4 Заборонені стосунки

Сексуальні й романтичні стосунки з клієнтом заборонені під час терапії і протягом щонайменше двох років після її завершення. Терапія з колишніми сексуальними чи романтичними партнерами заборонена в усіх випадках.

6.5 Оплата послуг

Умови оплати, зокрема пропущених сесій, узгоджуються заздалегідь, бажано в письмовій формі. Бартер за замовчуванням не практикується. Робота без оплати або за зниженою оплатою можлива на розсуд фахівця.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

6.6 Подарунки

Не рекомендується приймати подарунки, вартість яких перевищує 20% вартості сесії. Фахівець досліджує з клієнтом сенс подарунка та його можливий вплив на терапевтичні стосунки, враховуючи культурний контекст.

6.7 Завершення терапії

Терапія завершується спільним рішенням фахівця і клієнта, коли мета досягнута або продовження роботи більше не відповідає інтересам клієнта. Фахівець докладає зусиль для завершення терапії з мінімальним ризиком для клієнта, включно з підсумковою зустріччю.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 7. Стосунки з колегами

– фахівці МАПТТ будують стосунки з колегами в дусі взаємної поваги, визнання і толерантності, незалежно від напрямку чи методу, яким колега володіє;
– паралельна робота клієнта з іншим фахівцем психічного здоров'я обговорюється з клієнтом з метою мінімізації ризиків і конфліктів інтересів;
– недопустимим є розповсюдження інформації, що може завдати шкоди професійному авторитету чи людській гідності колеги; критика методів чи стилю роботи колеги висловлюється в професійному колі, а не публічно;
– у разі виявлення ознак етичного порушення з боку колеги фахівець насамперед звертається до нього безпосередньо, а за відсутності результату — до Етичної комісії МАПТТ.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 8. Онлайн-формат роботи

– фахівець, який працює у дистанційному форматі, володіє необхідними технічними й правовими знаннями щодо захисту даних і конфіденційності при онлайн-роботі;
– інформована згода на онлайн-формат додатково включає інформацію про можливі технічні ризики та обмеження цього формату, зокрема для тілесно-орієнтованої роботи;
– фахівець вживає розумних заходів для встановлення особи й віку клієнта в онлайн-форматі та завчасно узгоджує план дій на випадок кризової ситуації під час дистанційної сесії.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 9. Об'єктивність, реклама та публічна діяльність

– фахівці розділяють особисті й професійні профілі в соціальних мережах, усвідомлюючи, що конфіденційність і анонімність в інтернеті не гарантовані;
– не рекомендується відвідувати особисті профілі клієнтів, супервізантів чи учасників навчання в соціальних мережах або додавати їх у «друзі»;
– реклама послуг, навчальних програм і тренінгів МАПТТ точно відображає кваліфікацію, досвід фахівця і зміст пропонованого;
– фахівці не використовують стосунки з поточними чи колишніми клієнтами для просування власних послуг чи продуктів і не запитують у них відгуки з рекламною метою;
– використання образу фахівця МАПТТ у рекламі товарів чи послуг, не пов'язаних з його консультативною, терапевтичною, тренінговою чи дослідницькою діяльністю, не допускається.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 10. Відповідальність перед МАПТТ

– фахівці підтримують репутацію Асоціації своєю професійною та публічною поведінкою;
– фахівці дотримуються правових і професійних вимог країни практики та внутрішніх положень МАПТТ, зокрема Положення про використання символіки та назви МАПТТ;
– фахівці протидіють неетичній практиці — власній і колег;
– фахівці інформують керівництво МАПТТ про суттєві обставини, що можуть вплинути на їхню професійну придатність (кримінальне провадження, дисциплінарне стягнення тощо); ця інформація обробляється з максимальною конфіденційністю;
– фахівці своєчасно виконують членські зобов'язання перед МАПТТ.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 11. Навчання в МАПТТ

11.1 Відповідальність тренера

Тренери методу несуть відповідальність за якість, точність і актуальність навчального матеріалу, а також за етичність його викладання.

11.2 Повага до учасників навчання

Тренери ставляться до учасників навчальних програм з однаковою повагою незалежно від їхнього віку, статі, гендерної ідентичності, національності, релігії, соціально-економічного статусу чи фізичних можливостей.

11.3 Інформування про навчальний процес

Учасникам заздалегідь надається інформація про структуру курсу (теорія, практична частина, індивідуальна й групова супервізія, тілесні практики), можливі психологічні навантаження й ризики — зокрема через особисте занурення під час навчання — і заходи психологічної безпеки.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

11.4 Конфіденційність у навчанні

Особиста інформація учасників, отримана під час навчання, зокрема в межах самодослідження, не використовується на користь тренера чи третіх осіб. Тренери інформують групу про межі конфіденційності всередині навчальної групи.

11.5 Межі стосунків з учасниками навчання

Тренери усвідомлюють дисбаланс влади й уникають множинних стосунків — одночасного навчання і надання особистої терапії учаснику, дружніх чи ділових стосунків. Сексуальні й романтичні стосунки з учасниками навчання під час навчального процесу заборонені; вплив авторитету тренера враховується і після завершення курсу.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 12. Супервізія

12.1 Компетентність супервізора

Супервізор має відповідну підготовку, сертифікацію і практичний досвід у відповідному методі та постійно підтримує свою кваліфікацію.

12.2 Конфіденційність у супервізії

Супервізор дотримується конфіденційності щодо матеріалу, отриманого від супервізованого, з урахуванням обмежень.

12.3 Відповідальність за клієнта

Супервізор усвідомлює своє місце в тріаді «терапевт – клієнт – супервізор» і відповідає за те, щоб робота супервізованого відповідала професійним і етичним стандартам методу, зокрема щодо безпечного темпу занурення в довербальний матеріал.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

12.4 Межі у супервізійних стосунках

Супервізор встановлює й підтримує чіткі професійні межі. Сексуальні й романтичні стосунки із супервізованим протягом періоду супервізії заборонені. Супервізору заборонено одночасно бути особистим терапевтом супервізованого.

12.5 Інформована згода на супервізію

Супервізор пояснює супервізованому формат, мету і межі конфіденційності супервізії ще до її початку.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 13. Наукові дослідження та публікації

– дослідники МАПТТ підтримують дослідження, спрямовані на розвиток психосоматики й тілесної терапії, дотримуючись усіх етичних вимог цього Кодексу;

– участь у дослідженнях, аудіо- чи відеофіксація роботи, а також використання кейсів у публікаціях можливі лише за попередньою письмовою згодою клієнта, з повною анонімізацією ідентифікуючих даних;

– право на повагу гідності та заборону проведення медичних, наукових чи інших дослідів без вільної згоди особи неухильно дотримується фахівцями МАПТТ.

– використання ШІ в дослідженнях допускається лише як допоміжного інструменту аналізу, під контролем дослідника; остаточні висновки й рішення приймає людина; дані, оброблені за допомогою ШІ, анонімізуються, а дослідник несе повну відповідальність за точність і етичність застосування таких інструментів.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

Розділ 14. Етичний комітет МАПТТ

14.1 Призначення

Етичний комітет МАПТТ розглядає звернення щодо порушень цього Кодексу з боку членів Асоціації, тренерів, супервізорів чи учасників навчальних програм.

14.2 Склад і формування

Комітет формується Правлінням МАПТТ з фахівців з доброю професійною репутацією, які не входять до складу керівних органів Асоціації на момент розгляду конкретної справи. Для розгляду окремої скарги може формуватися окрема комісія з кількох членів комітету для уникнення конфлікту інтересів.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

14.3 Розгляд звернень

Звернення до Етичного комітету подаються письмово, з фактичним обґрунтуванням, і не можуть бути анонімними. Комітет забезпечує конфіденційність розгляду, неупередженість і повідомляє сторони про рішення в обґрунтованій формі.

14.4 Рішення Комітету

Рішення Комітету є рекомендаційними для Правління МАПТТ, яке ухвалює остаточне рішення — від попередження до призупинення чи припинення членства або права викладати й практикувати в рамках Асоціації.

14.5 Захист від зловживань

Звернення до Етичного комітету не може бути підставою для дискримінації чи переслідування ані скаржника, ані особи, щодо якої подано скаргу, до завершення розгляду справи.

International Association
Psyhosomatics and Health Therapy

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Кодекс є обов'язковим для всіх членів МАПТТ, сертифікованих фахівців, тренерів,супервізорів та учасників навчальних програм. Кодекс переглядається Правлінням МАПТТ за потреби, але не рідше ніж раз на три роки.

Кодекс розроблено відповідно до специфіки діяльності Міжнародної асоціації психосоматики та тілесної терапії (МАПТТ).